

19/11/2013

**Propunere privind componenta (Axa
Prioritară) Cercetare, Dezvoltare
Tehnologică și Inovare (CDI) pentru
susținerea afacerilor și
competitivitate
POS Competitivitate 2014 - 2020**

Versiune preliminară

Acest material a fost elaborat în cadrul conorțiului care implementează proiectul „*Elaborarea strategiei naționale în domeniul cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării*”. Materialul a fost realizat în colaborare cu reprezentanții OI Cercetare din cadrul Ministerului Educației Naționale.

Pentru mai multe detalii privind acest proiect vizitați www.cdi2020.ro.

Cuprins

1	CONTEXT.....	5
2	STRATEGIA CONTRIBUȚIEI AXEI PRIORITARE LA ATINGEREA OBIECTIVELOR STABILITE ÎN STRATEGIA UE PENTRU CREȘTERE INTELIGENTĂ, SUSTENABILĂ ȘI INCLUSIVĂ	8
3	COMPONENTA/AP : CERCETARE, DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂ ȘI INOVARE (CDI) PENTRU SUSȚINEREA AFACERILOR ȘI COMPETITIVITATE...16	
3.1	OBIECTIVE SPECIFICE.....	16
3.2	FUNDAMENTARE	16
3.3	PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII	18
3.3.1	PI 1. PROIECTE DE CDI DERULATE DE ÎNTREPRINDERI INDIVIDUAL SAU ÎN PARTENERIAT CU INSTITUTELE DE CD ȘI UNIVERSITĂȚI, ÎN SCOPUL DEZVOLTĂRII DE PRODUSE ȘI PROCESE ÎN SECTOARELE ECONOMICE CARE PREZINTĂ POTENȚIAL DE CREȘTERE	18
3.3.1.1	Acțiune 1.1. Proiecte de CDI derulate de întreprinderi individual sau în parteneriat cu institutele de CD și universități, în scopul inovării de procese și de produse (pentru bunuri și servicii) în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere	18
3.3.1.2	Acțiune 1.2. Angajarea/ detașarea temporară de personal cu înaltă calificare pentru a întări capacitatea de cercetare și inovare a IMM-urilor	24
3.3.1.3	Acțiune 1.3. Parteneriate pentru transfer de cunoștințe.....	26
3.3.1.4	Acțiune 1.4. Proiecte de mici dimensiuni pentru comercializarea cercetării și stimularea inovării.....	28
3.3.2	PI 2. STIMULAREA IMM-URILOR INOVATIVE.....	31
3.3.2.1	Acțiunea 2.1: Măsuri de capital de risc în favoarea IMM-urilor inovative	33
3.3.2.2	Acțiunea 2.2: Credite cu dobânzi subvenționate în favoarea IMM-urilor inovative	35
3.3.2.3	Acțiunea 2.3: Garanții individuale pentru acoperirea riscului tehnologic în favoarea IMM-urilor inovative (garanții acordate per produs de crediare)	36
3.3.3	PI 3. DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII ȘI CAPACITĂȚII DE CD.....	37
3.3.3.1	Acțiune 3.1. Mari infrastructuri de CD.....	38
3.3.3.2	Acțiune 3.2. Dezvoltarea unor rețele de centre CD, coordonate la nivel național și racordate la rețele europene și internaționale de profil.....	42
3.3.4	PI 4. CREAREA DE SINERGII CU PROGRAMUL-CADRU ORIZONT 2020 AL UNIUNII EUROPENE	44
3.3.4.1	Acțiune 4.1. Crearea de sinergii cu acțiunile de CDI ale programului-cadru ORIZONT 2020 al Uniunii Europene	45
3.3.4.2	Acțiune 4.2. Atragerea de personal cu competențe avansate din străinătate pentru consolidarea capacității CD	48

3.3.4.3	Acțiune 4.3. Sprijin pentru întărirea participării României la Orizont 2020 și alte programe internaționale de CDI	50
3.4	INDICATORI	53
3.5	ALOCAREA FINANCIARĂ INDICATIVĂ	56
3.6	TEME/POLITICI ORIZONTALE (ARTICOL 87(7) CPR)	56

Listă tabele

Tabel 1	Priorități de specializare inteligentă și domenii de interes național pentru România	10
Tabel 2	Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 1.1	23
Tabel 3	Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 1.2	26
Tabel 4	Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 1.3	27
Tabel 5	Rezultate așteptate în cadrul acțiunilor 2.1., 2.2, 2.3.	36
Tabel 6	Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 3.1	41
Tabel 7	Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 3.3	43
Tabel 8	Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 4.1	47
Tabel 9	Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 4.2	49
Tabel 10	Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 4.3	51
Tabel 11	Tabel centralizator	53
Tabel 12	Alocarea financiară indicativă anuală	56
Tabel 13	Alocarea financiară indicativă la nivel de prioritate de investiție	56

1 CONTEXT

România are cea mai mică intensitate a investiției publice în cercetare din UE și un nivel scăzut al activităților de CDI în întreprinderi private.

Sistemul CDI din România este bazat preponderent pe sistemul public, cercetarea în sectorul privat (BERD¹) reprezentând doar o proporție de 38,3%, la jumătate față de media UE (61,5%)². Activitatea scăzută de CDI, chiar mai limitată în firmele mari decât cele mici, este pusă pe seama mai multor deficiențe: mediul competițional scăzut, reticența sau incapacitatea firmelor de a-și asuma riscurile financiare și comerciale ce decurg din activitatea de CDI, absența serviciilor și instrumentelor financiare ce pot aplana acest risc. Totodată, efectele negative asupra sistemului CDI sunt cauzate și de un nivel redus de competitivitate. Economia națională este caracterizată atât prin sectoare cu tehnologie medie și cu valoare adăugată medie, cât și prin cerere redusă de cunoștințe și un grad redus de inovare. În analizele UE, România a fost etichetată ca și „inovator modest”, iar în clasamentele mondiale ca fiind „*efficiency-driven*” alături de Bulgaria, spre deosebire de alte state care au atins statutul de „*innovation-driven*” sau trec printr-o perioadă tranziție³.

O altă caracteristică a mediului CDI este fragmentarea sistemului public de CD, care se caracterizează printr-un număr mare de operatori, dar căruia îi lipsește masa critică de cercetători de valoare pentru obținerea de rezultate aplicabile în economie.

Deși numărul absolvenților de studii doctorale este ridicat, subfinanțarea sistemului CDI a condus la un exod al creierelor, în țară rămânând cercetători cu vârsta medie ridicată. Conform datelor Eurostat pentru 2010, România este pe ultimul loc în Uniunea Europeană ca pondere a salariaților CDI în totalul populației active (0,5%), față de o medie europeană de 1,5%. Numai în regiunea București-Ilfov este această pondere apropiată de media UE (1,7%). În anul 2010 doar 30% dintre întreprinderi au avut activități de inovare, față de 52,9% la nivelul UE⁴.

¹ BERD – *Business Expenditure in Research and Development (Cheltuieli private în CD)*

² T. Prisecaru, *Evoluția sistemului CDI românesc, 2013* (Evolution of Romania's R&D and innovation system). Prezentarea este disponibilă la adresa de internet: <http://cnci.ancs.ro/downloads/a.pdf>

³ CE, *Performanța cercetării și inovării în România, 2013*, page 1

⁴ Eurostat pocketbook Știință, tehnologie și inovare în Europa, ediția 2013

Competiția pentru atragerea tineretului în sistemele științifice naționale se ascute. În prezent o fracțiune substanțială din elitele absolvenților de liceu, licență și masterat din România se îndreaptă spre continuarea studiilor în străinătate. O parte din absolvenții acestor studii, care optează pentru o carieră științifică, sunt angajați în sistemele CDI din Europa de vest. Atractivitatea sistemului CDI românesc pentru cercetătorii din străinătate, măcar pentru cei de origine română, condiționează tot mai mult succesul oricăror politici naționale de investiții în CDI.

În ultimul deceniu, reintegrarea comunității științifice românești în comunitatea mondială s-a accelerat, însă atractivitatea universităților și institutelor pentru cercetătorii din străinătate rămâne aproape nulă. Marea majoritate a posturilor permanente scoase la concurs sunt ocupate de către un candidat unic provenind din aceeași universitate, participarea candidaților internaționali fiind foarte rară. De asemenea, atractivitatea granturilor acordate cercetătorilor internaționali rămâne redusă, rareori contribuind la retenția pe termen lung a acestora.

Vizibilitatea internațională a rezultatelor științifice a crescut continuu, dar indicatorii intensivi de profil mențin încă România pe ultimele locuri din UE. Prezența instituțiilor de cercetare românești printre proprietarii drepturilor patrimoniale ale brevetelor internaționale, în primul rând a celor USPTO, rămâne o excepție.

Concluzia unui barometru percepțional asupra mediului antreprenorial⁵ indică faptul că antreprenorii români nu sunt informați cu privire la sursele de finanțare, instituțiile care le sprijină inițiativele, programele de formare care le sunt destinate. La acestea se adaugă lipsa încrederii în sine, aspect datorat în principal imaginii negative a antreprenoriatului local și eșecului în afaceri, dar și mediului economic lent. Potrivit aceluiași studiu, mediul antreprenorial românesc se caracterizează prin costuri reduse de înființare a unei companii, printr-o cultură antreprenorială slab dezvoltată, prin angajarea unor resurse financiare scăzute în CD, dar și de o piață de capital lipsită de lichidități, care face ca IPO⁶-urile să fie neatractive.

În pofida diminuării resurselor financiare determinate de criza economică declanșată în 2008, Guvernul României s-a angajat în decembrie 2010 să realizeze proiectul Extreme Light Infrastructure - Nuclear Physics (ELI-NP). Până la finalul anului 2015 acest proiect pan-

⁵ Ernst&Young, România, 2012, *Antreprenorii vorbesc. Barometrul percepției asupra mediului antreprenorial*. Studiul este disponibil la adresa de internet: <http://www.wall-street.ro/files/143876-401.pdf>

⁶ IPO – Initial Public Offering

European va reprezenta cea mai avansată infrastructură pe plan mondial destinată studiilor legate de radiația fonică cu caracteristici extreme (“Extreme Light”). Centrul de la București - Măgurele va avea laseri care emit pulsuri ultra-scurte (femtosecunde și attosecunde) de foarte mare putere (10 PW), precum și un instrument care va furniza radiație fonică de mare energie (fascicul γ), cu caracteristici unice de strălucire și lărgime de bandă.

Implicarea experților internaționali a condus la realizarea de evaluări instituționale de calitate și a contribuit, de asemenea, la vizibilitatea sistemului românesc de cercetare.

Rezultatele sistemului CDI sunt însă modeste comparativ cu media europeană. S-a înregistrat un număr redus de brevete de la cercetătorii români. Slaba colaborare dintre institutele de CD, universități și mediul privat este reflectată prin numărul scăzut de co-publicații public – private. O multitudine de factori au contribuit la situația actuală, unii endogeni (baza de raportare pentru indicatori, relevanța indicatorilor disponibili, gradul de comparabilitate al indicatorilor, slaba implicare a sectorului privat în activitățile de CDI, un sistem de guvernare al CDI izolat și fragmentat, cronicizarea investițiilor insuficiente, scăderea numărului de cercetători, atractivitatea scăzută a carierei în cercetare, solicitarea spre finanțare a unor proiecte care nu sunt de cercetare) și unii exogeni (criza economică, absența instrumentelor financiare).

Pe fondul unor resurse tot mai limitate acordate sectorului CDI și a unei sub-finanțări a actorilor, este necesară o prioritizare și concentrare tematică pornind de la cerere, cu scopul de a consolida și de a genera excelența în CDI în domenii economico-sociale prioritare, în care România are cea mai mare nevoie/ există cerere de astfel de activități.

2 STRATEGIA CONTRIBUȚIEI AXEI PRIORITARE LA ATINGEREA OBIECTIVELOR STABILITE ÎN STRATEGIA UE PENTRU CREȘTERE INTELIGENTĂ, SUSTENABILĂ ȘI INCLUSIVĂ

La data de 3 martie 2010, Comisia Europeană a dat publicității Comunicarea EUROPA 2020 - *O strategie pentru creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii*, pe fondul crizei economico-financiare profunde și al intensificării provocărilor pe termen lung (globalizarea, presiunea asupra utilizării resurselor, îmbătrânirea populației).

Scopul strategiei este acela de a ghida economia Uniunii Europene (UE) în deceniul 2011 – 2020 pentru ieșirea din criză, și de a transforma “[...] Uniunea Europeană într-o *conomie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii*, caracterizată prin niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, productivitate și coeziune socială”⁷.

În cadrul strategiei sunt propuse *trei priorități* care se susțin reciproc:

- *creștere inteligentă*: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- *creștere sustenabilă*: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
- *creștere favorabilă incluziunii*: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

Unul din cele 5 *obiective* de definire a direcției de evoluție a UE pentru orizontul 2020, propuse de către Comisia Europeană (CE) este *atingerea unui nivel al investițiilor în CD de 3% din PIB-ul UE*, iar *Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării (obiectivul tematic 1)* contribuie la realizarea acestuia. Ținta asumată de România este de 2% (1% din PIB atras din surse publice și 1% din PIB din surse private) și este preluată în Strategia Națională CDI.

Cele trei priorități reprezentative menționate mai sus sunt structurate în jurul a șapte inițiative emblematic. Prima inițiativă „*O Uniune a inovării*” propune o îmbunătățire a condițiilor-cadru și accesul la finanțările pentru cercetare și inovare, astfel încât să se garanteze posibilitatea transformării ideilor inovatoare în produse și servicii care creează creștere și locuri de muncă.

⁷ Comunicare a Comisiei Europa 2020 - O strategie Europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii

În contextul strategiei *Europa 2020* și al inițiativei *O uniune a inovării*, Comisia Europeană a invitat statele membre să regândească propriile strategii de CDI, astfel încât Fondurilor Europene Structurale și de Investiții (FESI) să poată fi folosite mai eficient, iar sinergiile dintre diferitele politici comunitare, naționale și regionale, dintre investițiile publice și private să poată fi intensificate.

Condiționalitatea *ex-ante* aferentă *obiectivului tematic 1 Consolidarea CDI* impune existența unei strategii naționale sau regionale în domeniul cercetării și al inovării în termenii „specializării inteligente”, în conformitate cu programul național de reformă, care să echilibreze cheltuielile private cu cercetarea și inovarea, și care să fie conformă cu caracteristicile sistemelor naționale sau regionale eficiente în domeniul cercetării și al inovării⁸. Strategia de specializare inteligentă reprezintă o *ex-condiționalitate* a statelor membre pentru accesarea FESI.

Specializarea inteligentă presupune selectarea unui *număr limitat de priorități*, ținând cont de atuurile unice ale fiecărei țări și regiuni, de avantajele competitive și de potențialul cel mai ridicat pentru un impact de durată. Pe fondul unor resurse tot mai limitate, specializarea inteligentă presupune creștere economică combinată cu cheltuirea prudentă a finanțelor publice „*growthsterity*” (Creștere și austeritate).

În cadrul Strategiei Naționale pentru CDI (SN CDI) pentru orizontul 2020 au fost identificate trei clase de priorități CDI, care răspund inițiativei europene menționate mai sus și obiectivelor sociale și economice ale României:

- domenii prioritare de specializare inteligentă;
- domenii de cercetare de interes național;
- domenii de cercetare fundamentală.

Dimensiunea de specializare inteligentă a SN CDI se concentrează asupra unor ambiții locale și regionale, cu relevanță economică și socială concretă și relativ imediată. *Prioritățile de specializare inteligentă* pentru România au fost stabilite ținând cont de potențialul domeniilor

⁸ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: Inițiativă emblematică a Strategiei Europa 2020: O Uniune a inovării [COM(2010) 546 final din 6.10.2010]. Angajamentele 24/25 și anexa I „Instrument de autoevaluare: Caracteristicile unor sisteme eficiente de cercetare și inovare la nivel național și regional”. Concluziile Consiliului Competitivitate: Concluzii privind „O Uniune a inovării” pentru Europa (doc. 17165/10 din 26.11.2010).

candidate de a adăuga valoare economică rezultatelor cercetării (generarea creșterii economice), precum și de existența unei mase critice de resurse umane și materiale, ca premise necesare creșterii lor viitoare.

Fondurile alocate Componentei CDI a programului se vor concentra pe cele 4 *priorități tematice pentru specializare inteligentă* și pe unul din domeniile de interes național selectate (sănătate).

Tabel 1 Priorități de specializare inteligentă și domenii de interes național pentru România

PRIORITĂȚI DE SPECIALIZARE INTELIGENTĂ pentru ROMÂNIA ⁹	
A1. BIOECONOMIE	<ul style="list-style-type: none">- Produse alimentare sigure, accesibile și optimizate nutrițional;- Dezvoltarea de noi produse, practici, procese și tehnologii în sectorul horticol;- Adaptarea sectorului de zootehnie, medicină veterinară, pescuit și acvacultură, la provocările sec. XXI;- Dezvoltarea durabilă a producției culturilor de câmp adaptate impactului schimbărilor climatice globale;- Dezvoltarea durabilă a sectorului forestier și creșterea competitivității acestuia;- Bioenergie – biogaz, biomasă, biocombustibil;- Bionanotehnologii;- Biotehnologii industriale;- Biotehnologii de mediu;- Biotehnologii agro-alimentare;- Biotehnologii medicale și farmaceutice;- Bioanaliza;- Design molecular (bio)sinteză, semi-sinteză, screening de înaltă performanță;

⁹ Strategia Națională CDI 2014 - 2020

	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea în vitro/ în vivo în procesul de proiectare a medicamentelor generice; - Forme farmaceutice cu acțiune sistemică, locală și de transport la țintă pentru optimizarea profilului biofarmaceutic și farmacocinetic;
A2. TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚII	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza, managementul și securitatea datelor de mari dimensiuni; - Internetul viitorului; - Calcule de înaltă performanță și noi modele computaționale; - Securitatea cibernetică; - Tehnologii, instrumente și metode pentru dezvoltare de software;
A3. ENERGIE ȘI MEDIU	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea eficienței energetice la consumator; - Utilizarea optimă a resurselor convenționale și neconvenționale de apă; - Orașul inteligent;
A4. ECO-TEHNOLOGII	<ul style="list-style-type: none"> - Noi generații de vehicule și tehnologii pentru transport ecologice și eficiente energetic; - Tehnologii, echipamente și sisteme tehnice inovatoare pentru producția de bioresurse alimentare și non-alimentare; - Tehnologii de depoluare și valorificare a deșeurilor; - Substituția materialelor critice și creșterea duratei de funcționare a materialelor prin acoperiri funcționale.
DOMENIU DE INTERES NAȚIONAL pentru ROMÂNIA ¹⁰	
Sănătate	<ul style="list-style-type: none"> - Diagnostic precoce, tratament personalizat, monitorizare și prognostic în oncologie; - Îmbătrânirea sănătoasă, stilul de viață și sănătatea publică; - Medicina reproductivă, medicina materno-fetală și perinatală;

¹⁰ Strategia Națională CDI 2014 - 2020

	<ul style="list-style-type: none">- Cercetarea bolilor neurodegenerative, neuroinflamatorii;- Stadiul celor mai răspândite cauze de mortalitate și morbiditate din România;- Evaluarea calității și riscului utilizării neraționale la nivel populațional a medicamentelor și suplimentelor alimentare;- Terapie personalizată / de grup și monitorizare terapeutică;- Farmacologie și toxicologie sistemică cantitativă: corelare, modelare și predicție.
--	--

Accesul întreprinderilor la finanțare pentru CDI va fi inițial deschis tuturor sectoarelor economice pentru a stimula investițiile private în cercetare și inovare de oriunde există interes pentru CDI. În funcție de cerere și de gradul de absorbție al fondurilor de către întreprinderi, pe parcursul implementării se pot introduce restricții pe domeniile prioritare de specializare inteligentă și domeniile de interes național stabilite în Strategia Națională de CDI 2014-2020 (concentrarea tematică pe fondul unor resurse financiare tot mai reduse). În perioada 2007-2013 acțiunile destinate întreprinderilor în cadrul POS CCE / AP2 „Competitivitate prin CDI” au înregistrat o rată anuală de contractare în continuă creștere, contractarea integrală a sumelor alocate realizându-se doar în 2013, în absența unor concentrări tematice sectoriale.

Pentru orizontul 2020 se așteaptă să se producă în timp o coagulare a competențelor științifice, a inițiativelor antreprenoriale și a oportunităților financiare în jurul domeniilor de specializare inteligentă¹¹.

Cele patru obiective specifice stabilite pentru componenta CDI contribuie la atingerea următoarelor *obiective generale și specifice stabilite pentru sistemul național CDI* în noul ciclu strategic, astfel:

- OG1. Creșterea competitivității economiei românești prin inovare;
- OG2. Creșterea contribuției românești la progresul cunoașterii de frontieră;
- OG3. Creșterea rolului științei în societate;

¹¹ Strategia Națională CDI 2014 - 2020

- OS2. Concentrarea resurselor în domenii cu relevanță economică și cu potențial de cercetare-dezvoltare demonstrate, precum și în ariile care constituie priorități pe agenda publică;
- OS4. Activarea sectorului privat prin instrumente de susținere a antreprenoriatului și comercializării rezultatelor de CD, precum și prin credibilizarea parteneriatelor dintre actorii publici și cei privați;
- OS6. O mai bună integrare a cercetării românești în spațiul european și internațional de proiecte și inițiative de cercetare, dezvoltare și inovare;
- OS7. Asigurarea unei creșteri rapide și sustenabile, numerice și calitative, a resurselor umane din cercetare, dezvoltare și inovare, până la dublarea numărului total de cercetători până în 2020.

Viziunea SN CDI propune pentru orizontul 2020 o Românie competitivă la nivel regional și global, bazată pe inovare alimentată de CD, capabilă să genereze bunăstare pentru cetățeni. *Premisele necesare* construcției viitoare a unui larg parteneriat pentru inovare exprimă un angajament pe termen lung pentru o abordare coordonată și integrată asupra sistemului național CDI, astfel: asigurarea resurselor, asumarea, la nivel național, a unui set de priorități strategice, predictibilitatea, credibilizarea parteneriatului public-privat și existența unei mase critice de cercetători. Principiile de acțiune sunt sprijinite de 3 piloni principali: (1) firmele devin actori cheie ai inovării, (2) sectorul CDI constituie un spațiu de oportunități pentru cei capabili, (3) străpungeri în domeniile strategice.

Pentru realizarea unei legături strânse între sistemul CDI și mediul privat a fost necesară corelarea Strategiei Naționale de CDI 2014-2020 cu Strategia Națională pentru Competitivitate (SNC), cu accent pe specializarea inteligentă. SN CDI și SNC aduc în prim plan promovarea inovării, îmbunătățirea transferului tehnologic și atragerea IMM-urilor în lanțul de creare a valorii, din perspectiva „specializării inteligente”, bazate pe sectoarele industriale și serviciile care prezintă un potențial ridicat de inovare.

Viziunea SNC propune angajamente din partea societății românești pentru susținerea excelenței și inovării, creșterea productivității și transformarea integrată și durabilă a economiei. Două din *premisele cheie* de interpretare a procesului de transformare propus pentru creșterea competitivității naționale în orizontul 2020 pun accent pe specializarea inteligentă și inițiativele antreprenoriale, astfel:

- „Valorificarea celor mai bune avantaje de care dispune România, a specializărilor de vârf în producție și cercetare, precum și a resurselor locale de calificare, inițiativă antreprenorială și factori naturali;
- *„Încurajarea descoperirii antreprenoriale și consolidarea bazei inovative a economiei”*.

Una din direcțiile de dezvoltare viitoare stabilite în cadrul SNC propune formarea unei mase critice de firme competitive prin crearea unui mediu al inovării.

Din contextul național și european al dezvoltării, precum și din avantajele și dezavantajele poziției competitive deținute de economia românească au reieșit o serie de priorități strategice, care promovează mecanisme favorabile inovării, astfel¹²:

- formarea centrelor de producție și dezvoltare tehnologică de competență regională și internațională;
- revitalizarea industrială prin specializare inteligentă și transformarea cunoașterii în sursă de avans competitiv;
- redefinirea politicilor industriale prin orientarea către inovare și consolidarea mecanismului de funcționare a pieței;
- integrarea industriilor de rețea în circuitul de creare de valoare adăugată;
- reglementarea mai bună a mediului de afaceri la nivel național și dezvoltarea capacității regionale de administrare economică;
- integrarea spațiului urban - rural și valorificarea capitalului teritorial în circuitul de formare a valorii economice;
- pregătirea generației 2050;
- deschiderea mediului de afaceri către direcții de investiții și cercetare cu impact asupra provocărilor societale.

Dezvoltarea de noi tehnologii, produse și servicii rezultate din activitățile CDI, impulsivitatea parteneriatelor între actorii din mediul privat și furnizorii de CD, stimularea activităților economice care se sprijină pe inovare, atragerea și retenția personalului CD și integrarea acestuia în inițiativă și programe științifice locale și internaționale vor contribui la creșterea

¹² Strategia Națională pentru Competitivitate 2014 - 2020

Componenta Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare(CDI) pentru Susținerea Afacerilor și Competitivitate nivelului de trai și a calității vieții cetățenilor, la promovarea unor soluții inovatoare pentru rezolvarea unor probleme publice.

3 COMPONENTA/AP : CERCETARE, DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂ ȘI INOVARE (CDI) PENTRU SUSȚINEREA AFACERILOR ȘI COMPETITIVITATE

3.1 OBIECTIVE SPECIFICE

Ca parte a politicii de coeziune a UE pentru perioada 2014 – 2020, Comisia Europeană propune ca obiectiv cheie „*consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării*”, obiectiv preluat în Acordul de Parteneriat¹³ și PO Competitivitate.

Componenta # Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) pentru susținerea afacerilor și competitivitate urmărește atingerea următoarelor *obiective specifice*, care se subscriu obiectului general:

- *încurajarea investițiilor private în CDI și a parteneriatelor de cercetare între întreprinderi și organizațiile de cercetare (institutele de cercetare-dezvoltare, universități) în scopul creșterii transferului de cunoștințe, tehnologie și de personal cu competențe avansate de CDI și dezvoltării de produse și servicii bazate pe CDI în sectoarele economice cu potențial de creștere.*
- *facilitarea accesului la instrumente financiare cu scopul de a sprijini investițiile private în cercetare și inovare și de a stimula start-up-urile și spin-off-urile inovative.*
- *dezvoltarea infrastructurii de CD publice și private, atât ca parte componentă a clusterelor existente/emergente, a centrelor de excelență și a altor categorii de structuri de CD create la nivel național, regional, european, cât și în ariile tematice prioritare, în acord cu potențialul existent și/sau avantajul competitiv.*
- *deblocarea potențialului de excelență în CDI prin crearea de sinergii cu acțiunile CDI ale UE prin programul - cadru Orizont 2020.*

3.2 FUNDAMENTARE

- Conform politicii de coeziune a UE pentru perioada 2014 – 2020, specializarea inteligentă devine o condiție prealabilă (așa-numită „condiționalitate ex ante”) pentru sprijinirea investițiilor care au ca obiectiv tematic *consolidarea cercetării, dezvoltării*

¹³ Obiectivul Tematic 1 – Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării.

tehnologice și inovării. În vederea alinierii la Strategia Europa 2020, România s-a angajat să aducă nivelul investițiilor în CDI la 2% din PIB-ul national, din care 50% din surse private. Dincolo de ținta propusă pentru investițiile destinate sectorului CDI, Programul Național de Reformă 2011-2013 subliniază importanța orientării cheltuielilor publice de CDI către investiții cu valoare adăugată, care să angajeze resurse financiare din fonduri private, să stimuleze colaborarea dintre universități, institute de cercetare și întreprinderi, să promoveze excelența și specializarea inteligentă.

- *Comercializarea inovării, o prioritate națională* - crearea de noi locuri de muncă și dezvoltarea întreprinderilor bazate pe cunoaștere, crearea de valoare adăugată în economie;
- *Concentrarea investițiilor CD* asupra principalelor nevoi de dezvoltare, provocări și priorități de la nivel national și regional, luând în considerare avantajele competitive, potențialul pentru excelență. Asigurarea eficienței în cheltuirea banilor într-o perioadă de constrângeri bugetare și de resurse publice mai limitate.
- *Crearea de sinergii între politicile naționale și finanțarea europeană*, respective complementaritatea cu schemele naționale, regionale și investițiile din sectorul privat.
- *Oferirea de răspunsuri la provocările economice și societale;*
- *Transformarea economică* – revigorarea unor sectoare tradiționale, modernizarea prin adoptarea și diseminarea noilor tehnologii, diversificarea tehnologică, introducerea de noi produse pe piață.

3.3 PRIORITĂȚI DE INVESTIȚII

3.3.1 PI 1. PROIECTE DE CDI DERULATE DE ÎNTREPRINDERI INDIVIDUAL SAU ÎN PARTENERIAT CU INSTITUTELE DE CD ȘI UNIVERSITĂȚI, ÎN SCOPUL DEZVOLTĂRII DE PRODUSE ȘI PROCESE ÎN SECTOARELE ECONOMICE CARE PREZINTĂ POTENȚIAL DE CREȘTERE

Obiectiv strategic urmărit

Această prioritate de investiție urmărește încurajarea investițiilor private în CDI și a parteneriatelor de cercetare între întreprinderi și organizațiile de cercetare (institutele de cercetare-dezvoltare, universități) în scopul creșterii transferului de cunoștințe, tehnologie și de personal cu competențe avansate de CDI și dezvoltării de produse și servicii bazate pe CDI în sectoarele economice cu potențial de creștere.

3.3.1.1 Acțiune 1.1. Proiecte de CDI derulate de întreprinderi individual sau în parteneriat cu institutele de CD și universități, în scopul inovării de procese și de produse (pentru bunuri și servicii) în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere

Scopul propus

Această acțiune urmărește încurajarea investițiilor private în CDI și intensificarea parteneriatelor de cercetare între cererea de CDI (mediul antreprenorial) și oferta de CDI (furnizori de cunoaștere - institute/ centre de cercetare-dezvoltare, universități etc.) pentru:

- intensificarea activităților de cercetare industrială;
- intensificarea activităților de dezvoltare experimentală;
- creșterea accesului întreprinderilor la activități, servicii și rezultate de CD;
- stimularea inovării în întreprinderi în vederea dezvoltării de produse și/sau procese noi sau substanțial îmbunătățite în scopul producției și comercializării, prin valorificarea unor rezultate de CD sau idei brevetate, ca baza de pornire.
- promovarea transferului de tehnologii cu scopul ridicării nivelului dezvoltării tehnologice în întreprinderi (diversificare tehnologică);
- valorificarea unor rezultate de CD sau idei brevetate în vederea dezvoltării de procese, bunuri sau servicii;
- perfecționarea personalului de cercetare din întreprinderi, angajarea de personal de cercetare;

- transferul de cunoștințe de la institutele de CD și universități către personalul întreprinderilor care inovează / utilizează rezultatele cercetării;
- impulsivarea brevetării la nivel național și internațional.

Solicitanți eligibili

În categoria solicitanților eligibili se încadrează:

- întreprinderile mari, mijlocii sau mici pentru care activitatea de CD nu constituie obiectul principal de activitate. Activitatea de CD poate să nu existe în obiectul de activitate al întreprinderii.
- parteneriatele formate din întreprinderi și instituții de CD și/sau învățământ superior. Parteneriatele de cooperare dintre întreprinderi și furnizorii de CDI pot fi de tip strategic sau constituite ad-hoc (clustere inovative, poli de competitivitate, asociere etc.). Inițiativa parteneriatelor trebuie să vină din partea sectorului antreprenorial.

O categorie specială în cadrul potențialilor beneficiari o reprezintă *întreprinderile nou-create inovatoare*, care sunt întreprinderi mici, necotate pe o perioadă de până la 5 ani de la înregistrarea lor, care încă nu au distribuit profituri, nu s-au format printr-o fuziune și care au înregistrat cheltuieli de CD de minim 15% din costurile totale de exploatare (*se va alinia cu definiția furnizată în viitorul Regulament de exceptare în bloc de la notificare GBER*).

Întreprinderile vor beneficia de finanțare sub forma ajutorului de stat.

Activități eligibile

În cadrul acestei acțiuni se vor finanța *următoarele categorii de proiecte*:

1. *proiecte tehnologice inovative*, prin care se va realiza o inovare de produs (atât pentru bunuri cât și pentru servicii), o inovare de produs și de proces, sau numai inovare de proces, bazată pe exploatarea și utilizarea cunoștințelor științifice și tehnologice sau pe idei brevetate, iar rezultatele proiectului vor aparține în totalitate întreprinderii care propune proiectul.

Activitățile eligibile se pot grupa în:

- *activități de cercetare aplicativă și de dezvoltare experimentală* - executate direct de întreprindere sau de către partenerii acesteia prin contractarea serviciilor sau, în măsură limitată, prin colaborare;
- *activități de inovare*:

- obținerea și validarea drepturilor de proprietate industrială;
 - achiziționarea de servicii de consultanță pentru inovare: consultanță managerială, asistență tehnologică, servicii de transfer de tehnologie, consultanță în materie de achiziție, protejare și comercializare a drepturilor de proprietate intelectuală și pentru acordurile de acordare a licențelor, servicii de consiliere referitoare la utilizarea standardelor pe diferite domenii;
 - achiziționarea de servicii de sprijinire a inovării pentru: închirierea și utilizarea spațiilor de lucru, accesarea băncilor de date și a bibliotecilor tehnice, întocmirea de studii de piață, planuri de afaceri, utilizarea de laboratoare, etichetarea, testarea și certificarea calității;
 - detașarea/angajarea pe perioadă determinată (max. 3 ani) de personal cu înaltă calificare, împrumutat din organizații de cercetare sau întreprinderi mari pentru activități de CDI. Personalul împrumutat nu trebuie să înlocuiască alți salariați, ci trebuie să fie încadrat pe posturi nou-create în cadrul întreprinderii beneficiare, trebuie să fi lucrat cel puțin doi ani pentru organizația de cercetare sau pentru întreprinderea mare care împrumută/detașează personalul și trebuie să efectueze la beneficiar activități de cercetare, dezvoltare și/sau inovare. Angajarea se face astfel încât la sfârșitul perioadei de împrumut persoana respectivă are dreptul să se întoarcă la angajatorul anterior.
- *Activități pentru introducerea în producție a rezultatelor CD sau a dreptului de proprietate industrială:*
- achiziționarea de active necorporale necesare pentru introducerea rezultatelor CD în ciclul productiv (cunoștințe tehnice, brevete, drepturi de utilizare);
 - achiziționarea de utilaje, instalații și echipamente strict necesare pentru introducerea rezultatelor CD în ciclul productiv, dimensionate la volumul real de producție.

Prezența în proiect a activităților pentru introducerea în producție a rezultatelor cercetării este obligatorie. Activitățile de realizare a produsului (bun sau serviciu) sau a procesului sunt activități neeligibile în cadrul proiectului tehnologic inovativ, dar sunt de dorit să se efectueze.

2. *proiecte pentru întreprinderile nou-create inovatoare* – în cadrul cărora sunt sprijinite următoarele categorii de activități eligibile:

- *activități de cercetare industrială* – care presupun cercetare sau activitate de investigare critică întreprinsă în scopul dobândirii de cunoștințe și competențe noi, în vederea elaborării unor noi produse, procese sau servicii sau pentru realizarea de îmbunătățiri semnificative pentru produse, procese sau servicii existente (ex. elaborarea, realizarea, experimentarea modelului sau soluției noi pentru produs/ metodă/ sistem/ tehnologie/ serviciu). Ea acoperă crearea de părți componente pentru sisteme complexe, în special pentru validarea tehnologiilor generice, cu excepția prototipurilor.
- *activități de dezvoltare experimentală* – prin care se concretizează rezultate obținute din activități anterioare de cercetare, dezvoltare tehnică și validare tehnică sau din idei brevetate, în scopul obținerii unor produse noi sau pentru realizarea de noi procese.
- *activități de inovare:*
 - o realizarea de studii tehnice (de fezabilitate) pregătitoare pentru activitățile de dezvoltare experimentală;
 - o obținerea și validarea drepturilor de proprietate industrială;
 - o achiziționarea de servicii de consultanță pentru inovare: consultanță managerială, asistență tehnologică, servicii de transfer de tehnologie, consultanță în materie de achiziție, protejare și comercializare a drepturilor de proprietate intelectuală și pentru acordurile de acordare a licențelor, servicii de consiliere referitoare la utilizarea standardelor pe diferite domenii;
 - o achiziționarea de servicii de sprijinire a inovării pentru: închirierea și utilizarea spațiilor de lucru, accesarea băncilor de date și a bibliotecilor tehnice, întocmirea de studii de piață, planuri de afaceri, utilizarea de laboratoare, etichetarea, testarea și certificarea calității;
 - o detașarea/angajarea pe perioadă determinată (max. 3 ani) de personal cu înaltă calificare, împrumutat din organizații de cercetare sau întreprinderi mari pentru activități de CDI. Personalul împrumutat nu trebuie să înlocuiască alți salariați, ci trebuie să fie încadrat pe posturi nou-create în cadrul întreprinderii beneficiare, trebuie să fi lucrat cel puțin doi ani pentru organizația de cercetare sau pentru întreprinderea mare care împrumută/detașează personalul și trebuie să

efectueze la beneficiar activități de cercetare, dezvoltare și/sau inovare. Angajarea se face astfel încât la sfârșitul perioadei de împrumut persoana respectivă are dreptul să se întoarcă la angajatorul anterior.

- *Activități pentru introducerea în producție a rezultatelor CD sau a dreptului de proprietate industrială (introducerea în producție, producerea și livrarea pe piață a unui produs (bun sau serviciu), nou sau substanțial îmbunătățit).*
 - achiziționarea de active necorporale necesare pentru introducerea rezultatelor CD în ciclul productiv (cunoștințe tehnice, brevete, drepturi de utilizare);
 - achiziționarea de utilaje, instalații și echipamente strict necesare pentru introducerea rezultatelor CD în ciclul productiv, dimensionate la volumul real de producție;
 - achiziția de servicii pentru realizarea de analize economice, studii de piață, planuri de afaceri;
 - activități de realizare și comercializare a produsului (bun sau serviciu) sau procesului (ex. elaborarea documentației de introducere în fabricație/ de punere în funcțiune/ de operare/ de aplicare; pregătirea de fabricație/ de punere în funcțiune/ de operare (experimentări, testări, încercări, analize etc); revizuirea documentației tehnice de introducere în fabricație/ punere în funcțiune/ operare/ aplicare, etc; punerea în fabricație/ funcțiune/ operare/ aplicare (executarea și/sau exploatarea seriei „zero” a produsului ori a instalației-pilot); exploatarea rezultatului cercetării /obiectului invenției prin realizarea lui pe scară largă; realizarea de servicii noi/ semnificativ îmbunătățite pentru clienți, ca urmare a aplicării modelului/ procedului/ procesului/ metodei inovative; comercializarea rezultatelor de către deținătorul de drepturi care este și producător.

Spre deosebire de tipul de proiect tehnologic inovativ, *activitățile de realizare a produsului (bun sau serviciu) sau procesului sunt eligibile în cadrul proiectelor pentru întreprinderi nou-create inovatoare.* Activitățile de realizare a produsului sau procesului vor fi realizate în cadrul firmei, cu ajutorul personalului respectiv.

Teritoriul acoperit

Acțiunea acoperă întreg teritoriul național.

Rezultate așteptate

Tabel 2 Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 1.1.

ID	Indicator	U.M.	Categoria de regiune (unde este relevant)	Valoare de bază	Anul de bază	Țintă (2018)	Țintă (2022/2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
Indicatori de realizare									
1.	Cheltuieli anuale CD din fonduri private	Lei/euro							
2.	Întreprinderi sprijinite pentru a introduce pe piață noi produse și servicii	Număr							
Indicatori de rezultat									
1.	Numărul de cercetători angajați în întreprinderile sprijinite, care contribuie la dezvoltarea și aducerea pe piață sau în firmă de noi produse și procese	Număr FTE							
2.	Întreprinderi care	Număr							

Componenta Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și
Inovare(CDI) pentru Susținerea Afacerilor și Competitivitate

	colaborează cu institutele de CD, cu universitățile								
3.	Număr de întreprinderi inovative	Număr							
4.	Cereri de brevete rezultate	Număr							
5.	Produse și/sau procese noi sau substanțial îmbunătățite care au fost dezvoltate	Număr							
6.	Contribuția financiară privată a solicitantului la proiect (eligibil și neeligibil)	Lei/euro							

3.3.1.2 Acțiune 1.2. Angajarea/ detașarea temporară de personal cu înaltă calificare pentru a întări capacitatea de cercetare și inovare a IMM-urilor

Scopul propus

Această acțiune urmărește facilitarea transferului de cunoștințe și de personal între institute de CD, universități și întreprinderi cu activitate de CD, prin:

- sprijinirea și încurajarea carierei și activității de cercetare în institutele de cercetare - dezvoltare, universități și întreprinderile care desfășoară activități CDI;
- stimularea implicării în activitatea de cercetare post-doctorală (activități de cercetare industrială și dezvoltare experimentală) a tinerilor cercetători prin dezvoltarea de

programare de atragere și angajare a acestora, de asimilare a lor în vederea consolidării activităților de CDI din cadrul IMM-urilor (pe baza unor agende științifice);

- încurajarea fluxului de personal dinspre mediul academic (instituții de învățământ superior, institute naționale de cercetare-dezvoltare, unități de cercetare ale Academiei Române) către întreprinderile cu activități bazate pe cunoaștere;
- perfecționarea personalului CD din întreprinderi, angajarea de personal CD;
- transferul de cunoștințe de la institutele de cercetare și universități către personalul întreprinderilor care inovează / utilizează rezultatele cercetării.

Solicitanți eligibili

În categoria solicitanților eligibili se încadrează IMM-urile care au activitate de CD menționată în statut.

Activități eligibile

Activitățile eligibile în cadrul acestei acțiuni includ

- angajarea temporară (max. 3 ani) de personal cu înaltă calificare, împrumutat din organizații de cercetare (instituții CD și de învățământ superior) sau întreprinderi mari pentru activități de CDI în IMM-uri. Personalul împrumutat nu trebuie să înlocuiască alți salariați, ci trebuie să fie încadrat pe posturi nou-create în cadrul IMM-ului beneficiar, trebuie să fi lucrat cel puțin doi ani pentru organizația de cercetare sau pentru întreprinderea mare care împrumută/detașează personalul și trebuie să efectueze la beneficiar activități de cercetare, dezvoltare și/sau inovare. Angajarea se face astfel încât la sfârșitul perioadei de împrumut persoana respectivă are dreptul să se întoarcă la angajatorul anterior.

- detașarea temporară, pe o perioadă de minim 3 luni și maxim 2 ani, de personal specializat de cercetare din IMM-uri în organizații de cercetare (instituții CD și de învățământ superior) pentru a se perfecționa în activități de CDI. La sfârșitul perioadei de detașare persoana respectivă trebuie să se întoarcă în IMM-ul de unde a fost detașat. Reintegrarea persoanei în activitatea IMM-ului angajator și implementarea cunoștințelor dobândite vor fi susținute pentru o perioadă de cel mult 1 an.

Solicitantul trebuie să demonstreze necesitatea activităților propuse spre finanțare, și să dezvolte programe de atragere, angajare și asimilare a persoanelor detașate în vederea consolidării activităților de CDI din cadrul IMM-urilor (pe baza unor agende științifice).

Teritoriul acoperit

Acțiunea acoperă întreg teritoriul național.

Rezultate așteptate

Tabel 3 Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 1.2.

ID	Indicator	U.M.	Categoria de regiune (unde este relevant)	Valoare de bază	Anul de bază	Țintă (2018)	Țintă (2022/2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
Indicatori de realizare									
1.	Cheltuieli anuale CD din fonduri private	Lei/ euro							
Indicatori de rezultat									
1.	Număr de locuri de muncă nou-create în CD în IMM-urile sprijinite	Număr FTE							
2.	Contribuția financiară privată a solicitantului la proiect (eligibil și neeligibil)	Lei/ euro							

3.3.1.3 Acțiune 1.3. Parteneriate pentru transfer de cunoștințe

Scopul propus

Această acțiune își propune să sprijine dezvoltarea de produse și procese noi și îmbunătățite prin acordarea de suport întreprinderilor inovatoare sub formă de servicii de CD, expertiză tehnologică și acces la infrastructuri de cercetare, testare și măsurare puse la dispoziție de către organizații de cercetare. Acțiunea țintește în special valorificarea potențialului infrastructurilor de CD dezvoltate sau modernizate în România în perioada 2007-2013. Întreprinderile pot

accesa sprijin începând din faza de cercetare până la validarea produsului sau procesului conform reglementărilor în vigoare.

Solicitanți eligibili

Beneficiarii sprijinului financiar (sub formă de ajutor de minimis) vor fi întreprinderile inovatoare (mari, mijlocii sau mici) care introduc produse (bunuri și servicii) și procese noi sau îmbunătățite substanțial la nivel de firmă sau de piață sau ale căror costuri pentru cercetare și dezvoltare reprezintă cel puțin 15 % din costurile totale de exploatare.

Beneficiarii direcți ai finanțării de la program vor fi însă organizațiile de cercetare care acordă sprijin acestor întreprinderi. Sprijinul acordat se face la prețul pieței sau, acolo unde nu există un preț al pieței, la un preț care să acopere în întregime cheltuielile organizației de cercetare plus o margine rezonabilă.

Activități eligibile

Următoarele activități vor fi finanțate în cadrul acestei acțiuni:

- servicii de cercetare aplicativă și dezvoltare experimentală;
- servicii de asistență tehnologică și de transfer de cunoștințe;
- servicii de consiliere referitor la utilizarea standardelor;
- accesare bănci de date și biblioteci;
- servicii pentru etichetarea calității, testare și certificare;
- închiriere de laboratoare și infrastructura CD.

Teritoriul acoperit

Acțiunea acoperă întreg teritoriul național.

Rezultate așteptate

Tabel 4 Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 1.3.

ID	Indicator	U.M.	Categoria de regiune (unde este relevant)	Valoare de bază	Anul de bază	Țintă (2018)	Țintă (2022/2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
Indicatori de realizare									

1.	Cheltuieli anuale CD din fonduri private	Lei/euro							
2.	Întreprinderi sprijinite	Număr							
Indicatori de rezultat									
1.	Contribuția financiară privată a solicitantului la proiect (eligibil și neeligibil)	Lei/euro							

3.3.1.4 Acțiune 1.4. Proiecte de mici dimensiuni pentru comercializarea cercetării și stimularea inovării

Proiecte tip 1: Vouchere (cecuri) de inovare (de minimis)

Scopul propus

Acest tip de proiect urmărește încurajarea investițiilor private în CDI și stimularea inovării în întreprinderi în vederea dezvoltării de produse și/sau procese noi sau substanțial îmbunătățite în scopul producției și comercializării, prin *valorificarea unor rezultate de CD sau a unor drepturi de proprietate industrială deținute sau în curs de obținere, prin facilitarea accesului la servicii de sprijin și comercializare în domeniul inovării.*

Solicitanți eligibili

În categoria solicitanților eligibili se încadrează IMM-urile inovatoare care introduc produse (bunuri și servicii) și procese noi sau îmbunătățite substanțial la nivel de firmă sau de piață sau care înregistrează cheltuieli de CD de minim 15% în totalul costurilor de exploatare.

Activități eligibile

Următoarele tipuri de activități vor fi finanțate în cadrul acestor proiecte:

- realizarea de documentații tehnico-economice (studii de piață, planuri de afaceri, studii de fezabilitate);
- achiziționarea de servicii de dezvoltare experimentală;
- obținerea și validarea drepturilor de proprietate industrială;

- achiziționarea de servicii de consultanță pentru inovare: consultanță managerială, asistență tehnologică, servicii de transfer de tehnologie, consultanță în materie de achiziție, protejare și comercializare a drepturilor de proprietate intelectuală și pentru acordurile de acordare a licențelor, servicii de consiliere referitoare la utilizarea standardelor pe diferite domenii;
- achiziționarea de servicii de consiliere pentru accesarea de finanțări în vederea dezvoltării activităților de CDI;
- achiziționarea de servicii de susținere a inovării pentru închirierea de spații pentru birouri, accesarea băncilor de date și a bibliotecilor tehnice, realizarea de studii de piață, utilizarea laboratoarelor, etichetarea calității, testare și certificare.

Proiecte tip 2: Mici granturi pentru proiecte demonstrative (Proof-of-concept grants)

Scopul propus

Aceast tip de proiect sprijină transformarea ideilor cu potențial în:

- procese și produse noi sau semnificativ îmbunătățite (inovare de produs și proces), sau
- forme de organizare și metodologii inovative (inovare organizațională și de marketing),

prin susținerea fazei de validare și pre-comercializare a rezultatelor de cercetare (brevete și aplicații pentru brevete, cunoștințe rezultate în urma unor proiecte de cercetare) generate de către instituțiile de CD și de învățământ superior. Sprijinul financiar se acordă pe o perioadă scurtă de timp (maxim 18 luni) pentru validarea ideilor, investigarea oportunităților de comercializare și dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale necesare pentru a convinge potențialii investitori de valoarea rezultatelor de cercetare. Proiectul poate rezulta în comercializarea unui drept de proprietate industrială sau în înființarea unui spin-off, caz în care se poate solicita sprijin prin instrumentul financiar pentru Capital inițial și de debut (Acțiunea 2.1).

Solicitanți eligibili

În categoria solicitanților eligibili se încadrează organizațiile de cercetare (instituții de CD și de învățământ superior), care nu intră sub incidența regulilor de ajutor de stat.

Activități eligibile

Următoarele tipuri de activități vor fi finanțate în cadrul acestor proiecte:

- obținerea și validarea drepturilor de proprietate industrială;
- realizarea de teste și documentații tehnico-economice pentru validarea și prezentarea ideii;

Componenta Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare (CDI) pentru Susținerea Afacerilor și Competitivitate

- activități pregătitoare pentru comercializarea rezultatului de cercetare;
- achiziționarea de servicii de consultanță pentru inovare: consultanță managerială, asistență tehnologică, servicii de transfer de tehnologie, consultanță în materie de achiziție, protejare și comercializare a drepturilor de proprietate intelectuală și pentru acordurile de acordare a licențelor, servicii de consiliere referitoare la utilizarea standardelor pe diferite domenii, servicii de consiliere pentru accesarea de finanțări în vederea dezvoltării activităților de CDI;
- dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale.

Teritoriul acoperit

Acțiunea acoperă întreg teritoriul național.

Rezultate așteptate

Tabel 4 Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 1.4.

ID	Indicator	U.M.	Categoria de regiune (unde este relevant)	Valoare de bază	Anul de bază	Țintă (2018)	Țintă (2022/2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
Indicatori de realizare									
1.	Cheltuieli anuale CD din fonduri private	Lei/euro							
Indicatori de rezultat									
1.	Produse și/sau procese noi sau substanțial îmbunătățite care au fost dezvoltate	Număr							
2.	IMM-uri sprijinite	Număr							
4.	Contribuția financiară	Lei/euro							

privată a solicitantului la proiect (eligibil și neeligibil)								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

3.3.2 PI 2. STIMULAREA IMM-URILOR INOVATIVE

Obiectiv strategic urmărit

Această prioritate de investiție urmărește facilitarea accesului la instrumente financiare cu scopul de a sprijini investițiile private în cercetare și inovare și de a stimula start-up-urile și spin-off-urile inovative.

Scopul propus

IMM-urile întâmpină adesea dificultăți în a obține împrumuturi sau în a atrage capital privat, datorită riscului pe care îl prezintă, capacității de rambursare scăzute pe fondul înrăutățirii situației economico-financiare, reticenței instituțiilor financiare, garanțiilor limitate pe care le pot oferi. Pe lângă accesul greu la finanțare, IMM-urile se mai confruntă cu dificultăți pentru dobândirea accesului la noile dezvoltări tehnologice, la transferul de cunoștințe și de tehnologie, sau la personal cu competențe avansate (risc tehnologic).

În acest context, PI 2 introduce măsuri de sprijin pentru mobilizarea/atragerea investițiilor private în cercetare, dezvoltare tehnologică, cu scopul atingerii inovării prin stimularea antreprenoriatului, respectiv cu scopul exploatării economice rapide a noilor idei rezultate din CD.

Beneficiari eligibili

Beneficiarii eligibili sunt IMM-urile inovative (inclusiv start-up-uri și spin-off-uri), interesate de dezvoltarea de noi produse și procese inovatoare la nivel de firmă, respectiv pe piață.

Pentru instrumentele de creditare și garantare sunt eligibile în mod excepțional și organizațiile de cercetare (instituții de cercetare și de învățământ superior), care au proiecte finanțate prin PO Competitivitate, exclusiv pentru susținerea acestor proiecte.

Activități eligibile

Sunt sprijinite activitățile de modernizare a IMM-urilor prin dezvoltarea de noi activități economice, noi produse, servicii și procese în firmă și/sau pe piață, prin intermediul transferului

Componenta Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare (CDI) pentru Susținerea Afacerilor și Competitivitate de tehnologii și de cunoștințe, generându-se valoare adăugată în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere economică.

Acțiuni

Statele membre ale Uniunii Europene au posibilitatea, prin intermediul autorităților de management, de a utiliza o parte din Fondurile Structurale și de Investiții 2014 – 2020 alocate acestora pentru finanțarea IMM-urilor.

Notă:

În perioada de programare 2007 – 2013 a fost înființat un fond de participare (holding fund), care acționează ca un fond umbrelă.

Aceste sume vor putea fi utilizate de către autoritățile de management pentru a oferi intermediarilor financiari *instrumente financiare orientate către IMM-uri*: garanții, co-garanții, împrumuturi, co-investire la capital de risc. Intermediarii financiari vor oferi IMM-urilor (beneficiarii finali) credite cu dobânzi subvenționate, garanții, participare la capital.

Notă:

Autoritatea de management pentru PO Competitivitate poate delega managementul fondului de participare în două moduri: direct către Fondul European de Investiții sau către o instituție națională, sau indirect, printr-o procedură de achiziție publică de servicii, către o instituție financiară. În cazul în care se optează pentru delegarea managementului fondului, Autoritatea de management va face parte din comitetul investitorilor și va putea influența strategia și deciziile care se iau de către managementul fondului. Managementul fondului de participare va structura tipurile de investiții, va selecta intermediarii financiari, va administra, monitoriza și raporta investițiile, se va implica în atragerea de co-investitori, și va colabora strâns cu autoritățile naționale și regionale.

Fondul de participare va fi *partenerul unui număr de instituții financiare care se adresează IMM-urilor (fonduri de capital de risc, fonduri de garantare, bănci, etc)*, iar fondurile alocate către acestea vor fi utilizate pentru crearea și dezvoltarea de IMM-uri inovative.

Acțiunile includ un *mix de instrumente financiare inovative*, disponibile IMM-urilor inovative în orice etapă de dezvoltare a afacerii, prezentate schematic în tabelul următor:

Figură 1 Corelarea etapelor de dezvoltare a afacerii cu sursele de finanțare externă

	Faza de dezvoltare	A1 Măsuri de capital de risc și de creștere (accelerator)	A2 Credite cu dobânzi subvenționate	A3 Garanții
Risc mai ridicat	<i>Pre-inițial și initial (proof of concept - pre-seed și seed)</i>	O1.1 – Capital initial și de debut (<i>Seed capital</i>) - ajutor de minimis ↓		
	<i>Start-up ⇔ Creștere emergentă (growth)</i>	O1.2 – Capital de risc și de creștere (<i>Venture and growth fund</i>) - ajutor de stat exceptat de la notificare		
Risc mai scăzut	<i>Dezvoltare (expansion)</i>			

Sursa: Analiza Consultantului

Acțiunile destinate stimulării IMM-urilor inovative nu vor avea o orientare sectorială.

3.3.2.1 Acțiunea 2.1: Măsuri de capital de risc în favoarea IMM-urilor inovative

Măsurile de capital de risc vor conduce la o creștere netă a fondurilor de capital de risc pentru IMM-uri, prin atragerea de co-investiții din partea investitorilor privați. Propunerile pentru noul Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare prevăd instituirea unor plafoane minimale pentru capitalul privat atras și co-investit alături de cel provenit din surse publice ([10%] pentru capital inițial și [40%] pentru capital de risc).

Autoritatea de management va putea investi capital provenind din FEDR și fondurile publice naționale prin înființarea de fonduri de investiții cu capital de risc, sau prin participarea la fonduri private de investiții cu capital de risc, unde statul român va avea calitatea de partener/investitor.

Operațiuni

Schema de ajutor pentru capital de risc va funcționa ca un accelerator cu două etape, fiind destinată exclusiv IMM-urilor inovative:

Operațiunea 2.1.1 – crearea unui fond de investiții cu capital de pornire și de debut (*seed capital*), care va fi destinat antreprenorilor care au o idee inovativă (nefiind necesară existența

un IMM la momentul depunerii aplicației). Investițiile de capital privat și cvasi-capital vor intra sub schema de ajutor de minimis, sumele maxime acordate pentru un IMM țintă fiind de maxim [50.000 euro] pe o perioadă de 3 ani. Valoarea totală a sumelor care vor fi disponibilizate din surse publice se va ridica la [... milioane euro].

Operațiunea 2.1.2 – crearea unui *fond de investiții* cu capital de risc și de creștere (venture capital and growth), care va va fi destinat start-up-urilor inovative (nelistate la bursă, cu o durată de funcționare mai mică de 5 ani de la prima vânzare comercială sau au o cifră de afaceri medie anuală de maxim 10% din valoarea totală a finanțării primite prin intermediul măsurii de capital de risc sau care introduc un nou produs pe piață, renunțând la vechile activități). Sectorul CDI este un sector caracterizat prin investiții mari de capital. Investițiile de capital privat și cvasi-capital vor intra sub schema de ajutor de stat exceptat de la notificarea CE, sumele maxime acordate pentru un IMM țintă fiind de maxim [.. milioane euro]. Valoarea totală a sumelor care vor fi disponibilizate din surse publice se va ridica la [... milioane euro].

Complementar asigurării surselor de finanțare, IMM-urile asistate vor putea beneficia de servicii de asistență tehnică din partea unor mentori agreeți de managementul fondului. Printre serviciile oferite sunt incluse servicii de marketing, servicii de consultanță în domeniul CD, servicii de formare a managerilor și personalului cheie din IMM-uri pe diferite tematici, servicii juridice, servicii de contabilitate, etc. Acoperirea onorariilor se va realiza din surse diferite, astfel: un procent din infuzia de capital adusă de fond va putea fi utilizată pentru achiziția de servicii de consultanță și / sau prin cedarea de părți sociale către mentorul/mentorii implicați, cuantumul acestora urmând a fi negociat cu deținătorii de IMM-uri inovative asistate.

Notă:

Conform legislației, măsurile de capital de risc sunt restricționate de un set de condiții pentru a putea fi compatibile cu măsurile de ajutor de stat exceptat de la notificare, respective ajutor de minimis, astfel:

- *nivelul maxim al tranșelor de investiții – măsurile de capital de risc pot oferi pentru fiecare întreprindere – țintă până la maxim [10 milioane euro] (în cazul ajutoarelor de stat exceptate de la notificarea CE), sau până la maxim [200.000 euro] pentru o perioadă de 3 ani (în cazul ajutoarelor de minimis);*
- *gradul de implicare a investitorilor privați (co-investitori) – minim [10%] pentru capital inițial, respectiv minim [40%] pentru capital de risc din fondurile investite trebuie să provină de la investitori privați atrași;*
- *investițiile de tip capital propriu sau cvasi-capital (equity și quasi-equity) sunt dominante – minim 70% din bugetul total al fondului sunt investiți sub formă de capital propriu sau cvasi-capital în întreprinderile țintă;*
- *pentru IMM-urile țintă situate în zone asistate, precum și pentru întreprinderile mici situate în zone neasistate, măsurile privind capitalul de risc sunt limitate la acordarea de capital inițial (seed capital), capital de pornire (start up) și/sau capital de extindere (extension financing). Pentru întreprinderile mijlocii situate în zone neasistate, măsurile privind capitalul de risc sunt limitate la acordarea de capital inițial și/sau capital de pornire, excluzând capitalul de extindere;*
- *deciziile de investiții au drept obiectiv obținerea de profit (bază comercială) – realizarea unui plan de afaceri pentru fiecare investiție, elaborarea unei strategii de ieșire clare și realiste pentru fiecare investiție realizată;*
- *gestionarea fondului de investiții cu capital de risc pe baze comerciale – încheierea unui contract între un manager de fonduri profesionist și participanții la fond, iar remunerația managementului este corelată cu rezultatele obținute; participarea investitorilor într-un comitet al investitorilor; supravegherea prudentială a activității fondului și gestionarea acestuia conform celor mai bune practici.*

Managerii celor două fonduri de investiții (capital inițial și capital de risc și de creștere) vor putea aplica pentru accesarea unui grant care va acoperi maximum 50% din cheltuielile pentru prospectarea/ identificarea IMM-urilor țintă. Sprijinul financiar acordat va încuraja managerii de fond să intensifice activitățile de căutare și identificare de întreprinderi țintă. În acest fel, IMM-urile vor dobândi experiența în urma interacțiunii cu managerii de fond.

3.3.2.2 Acțiunea 2.2: Credite cu dobânzi subvenționate în favoarea IMM-urilor inovative

În cadrul sprijinului acordat sub formă de dobânzi subvenționate, IMM-urile inovative (prin ajutor de minimis) vor putea beneficia de credite a căror dobândă va fi subvenționată cu [...] puncte procentuale sub dobânda pieței. Produsul de finanțare în lei / euro cu dobândă subvenționată va fi disponibil în mai multe variante, în funcție de stadiul în care se află beneficiarul: micro-credit, credit pentru capital de lucru, credit pentru investiții (de dezvoltare). Cuantumul total al reducerilor de dobândă va fi de maximum [200.000 euro], echivalent în lei. Organizațiile de cercetare care derulează finanțate prin PO Competitivitate pot și ele aplica pentru credite cu dobânzi subvenționate, dacă este necesar pentru susținerea acestor proiecte.

Beneficiarii sprijinului financiar sub forma de dobânzi subvenționate vor fi IMM-urile inovative și organizațiile de cercetare împrumutate.

3.3.2.3 Acțiunea 2.3: *Garanții individuale pentru acoperirea riscului tehnologic în favoarea IMM-urilor inovative (garanții acordate per produs de crediare)*

Garanțiile dau posibilitatea IMM-urilor inovative să se împrumute în condiții financiare mai bune decât cele care sunt disponibile în mod normal pe piețele financiar-bancare, oferind astfel mai puține garanții pentru contractarea de credite și niveluri mai scăzute ale dobânzii. Garanțiile vor fi destinate garantării facilităților noi pe termen mediu și lung.

IMM-urile inovative vor beneficia de garanții care vor avea un procent maxim de garantare de 80% din valoarea facilității, sub forma unor ajutoare de minimis / ajutoare regionale / ajutoare exceptate de la notificarea CE). Costul garanției va fi 0 euro, iar valoarea garanțiilor proprii care vor fi aduse de IMM-urile inovative vor fi mai mici.

Organizațiile de cercetare care derulează proiecte finanțate prin PO Competitivitate pot și ele aplica pentru garanții dacă este necesar pentru susținerea acestor proiecte.

Beneficiarii ajutorului sub forma de garanții vor fi IMM-urile inovative și organizațiile de cercetare împrumutate.

Teritoriul acoperit

Acțiunea acoperă întreg teritoriul național.

Rezultate așteptate

Tabel 5 Rezultate așteptate în cadrul acțiunilor 2.1., 2.2, 2.3.

ID	Indicator	U.M.	Categoria de regiune (unde este relevant)	Valoare de bază	Anul de bază	Țintă (2018)	Țintă (2022/2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
Indicatori de realizare									
1.	Cheltuieli anuale CD din fonduri private	Lei/ euro							
Indicatori de rezultat									

1.	IMM-uri sprijinite pentru a introduce pe piață noi produse și procese	Număr							
2.	Întreprinderi start-up sprijinite pentru a introduce pe piață noi produse și procese	Număr							
3.	Întreprinderi spin-off sprijinite pentru a introduce pe piață noi produse și procese	Număr							
4.	Număr de întreprinderi inovative	Număr							
5.	Nivelul investițiilor private în CDI	Lei/euro							

3.3.3 PI 3. DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII ȘI CAPACITĂȚII DE CD

Obiectiv strategic urmărit

Această prioritate de investiție urmărește dezvoltarea infrastructurii de CD publice și private, atât ca parte componentă a clusterelor existente/emergente, a centrelor de excelență și a altor categorii de structuri de CD create la nivel național, regional, european, cât și în ariile tematice prioritare, în acord cu potențialul existent și/sau avantajul competitiv.

Această prioritate de investiție va contribui la creșterea capacității CD în instituții de învățământ superior și instituții de CD de drept public, în întreprinderi care au activitate de CD în statut, în domenii strategice de cercetare și dezvoltare tehnologică, de importanță națională și europeană, prin modernizarea infrastructurii CD existente și prin crearea de noi infrastructuri (laboratoare, centre de cercetare, etc), prin dezvoltarea de parteneriate CD internaționale (infrastructuri deschise de tip ESFRI) și valorificarea potențialului de cluster în domenii cu avantaje economice comparative. De asemenea, se vor finanța acțiuni care au drept scop creșterea gradului de implicare a cercetătorilor români în rețele de cercetare internaționale, de importanță majoră pentru dezvoltarea viitoare a științei și tehnologiei, precum și dezvoltarea unei infrastructuri specializate pentru a sprijini proiectele mari și complexe de cercetare. Este încurajat transferul de competențe între mediul academic și cel industrial, prin atragerea de specialiști din străinătate, de orice naționalitate, cu competență recunoscută. Dezvoltarea capacității și infrastructurii de CD este strâns legată de dezvoltarea bazei de cunoaștere, oferă oportunități de perfecționare a personalului calificat, creează efecte majore asupra cererii și ofertei, și stimulează în continuare dezvoltarea tehnologică a întreprinderilor. **Este însă vitală concentrarea resurselor către acele proiecte care pot genera o masă critică de efecte de antrenare în economie. Pentru aceasta, se vor considera doar proiectele de infrastructură care depășesc ca valoare totală pragul de 20 milioane euro pentru sectorul public și 4 milioane euro pentru sectorul privat.**

Este necesară organizarea periodică a exercițiului de evaluare imparțială a universităților și instituțiilor de cercetare, pe baza unor criterii de evaluare relevante, cum ar fi: numărul și calitatea cercetătorilor, numărul de publicații și gradul de citare al acestora, capacitatea de integrare în rețele naționale și internaționale de CD, participarea la programe europene și internaționale de cercetare, etc. În cazul universităților vor avea prioritate centrele de excelență.

3.3.3.1 Acțiune 3.1. Mari infrastructuri de CD

Scopul propus

Această acțiune va contribui la creșterea capacității de CD și infrastructurii în instituțiile de învățământ superior și de cercetare de drept public și în întreprinderile cu activitate CD, în domenii strategice de cercetare și dezvoltare tehnologică, de importanță națională și europeană, prin modernizarea infrastructurilor CD existente și prin crearea de noi infrastructuri (laboratoare, centre de cercetare, etc), prin valorificarea potențialului de cluster în domenii cu avantaje economice comparative și prin sprijinirea construirii infrastructurilor de cercetare pan-

Componenta Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare (CDI) pentru Susținerea Afacerilor și Competitivitate europene în România (infrastructuri CD deschise, aflate pe lista ESFRI sau pe agende strategice internaționale).

Solicitanți eligibili

Solicitanții de drept public trebuie să fie organizații de cercetare, cu personalitate juridică, astfel:

- instituții de învățământ superior de drept public acreditate, sau structuri ale acestora, inclusiv spitale clinice¹⁴ și universitare (conform Legii 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și Legii spitalelor nr 270/2003, cu modificările și completările ulterioare), cu activitate de cercetare în statut / ROF;
- instituții CD de drept public:
 - o institute naționale de cercetare-dezvoltare;
 - o institute, centre sau stațiuni de cercetare ale Academiei Române și de cercetare-dezvoltare ale academiilor de ramură;
 - o institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare organizate ca instituții publice;
- centre internaționale de cercetare-dezvoltare înființate în baza unor acorduri internaționale.

Solicitanții de drept privat sunt întreprinderi mari, mijlocii sau mici, cu activitate CD menționată în statut.

Se vor selecta acei beneficiari care propun infrastructuri de CD în domenii care respectă unul sau mai multe din următoarele criterii orizontale:

- noua infrastructură va fi parte a unor structuri de tip cluster, pol de competitivitate sau zone tehnologice existente/emergente;
- infrastructura permite acces deschis la facilități de cercetare și testare;
- angajează resurse financiare din fonduri private, stimulând colaborarea dintre universități/ institute de cercetare și întreprinderi, promovând excelența și specializarea inteligentă.

¹⁴ Investițiile în spitale clinice se vor face numai în clinicile universitare ale acestora.

- se realizează într-un domeniu industrial care prezintă avantaje economice comparative, cu potențial de creștere;
- răspunde priorităților tematice stabilite în Strategia Națională de CDI 2014-2020 pentru specializarea inteligentă sau domeniilor prioritare de interes național (sănătate);
- este o infrastructură pan-Europeană aflată pe lista ESFRI sau o infrastructură care face parte dintr-un parteneriat strategic internațional de CD.

Dezvoltarea infrastructurii de cercetare va fi însoțită de acțiuni de construcție instituțională, în cadrul unor planuri extinse de modernizare instituțională.

Se vor finanța proiecte de mari dimensiuni care pot genera o masă critică de efecte de antrenare în economie. Pentru aceasta, se vor considera doar proiectele de infrastructură CD care depășesc ca valoare totală pragul de 20 milioane euro în cazul infrastructurilor de drept public, respectiv 4 milioane euro în cazul infrastructurilor de drept privat.

Activități eligibile

Următoarele tipuri de activități vor fi finanțate în cadrul acestei acțiuni:

- activități de modernizare/extindere/construcție de clădiri/ spații CD, inclusiv, acolo unde este cazul, activități de realizare a proiectului de execuție și obținere a autorizației de construire și dare în funcțiune a clădirilor;
- activități de achiziționare de active corporale (clădiri/spații, aparatură, instrumente, echipamente pentru cercetare) și active necorporale (aplicații informatice, licențe) pentru CD, precum și instalarea/punerea în funcțiune a echipamentelor;
- **activități de achiziționare/concesionare/închiriere de teren;**
- activități de închiriere de clădiri/spații pentru CD;
- activitățile de management de proiect, inclusiv activități de informare și publicitate privind proiectul;
- activități de animare de cluster acolo unde infrastructura face parte dintr-un cluster inovativ, pol de competitivitate sau zonă tehnologică.

Solicitantul trebuie să demonstreze necesitatea activităților propuse spre finanțare pentru dezvoltarea activităților de CDI, prin extinderea activităților existente, prin abordarea de

Componenta Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare (CDI) pentru Susținerea Afacerilor și Competitivitate

tematici noi în domeniul prioritar, prin generarea de rezultate de cercetare cu aplicabilitate directă în economie, prin diversificare ofertei de servicii inovative, prin contribuția la creșterea competitivității economiei românești.

Notă:

Un proiect include obligatoriu activitatea de achiziționare de echipamente pentru CD, însoțită sau nu de alte activități. Nu vor fi finanțate proiecte care prevăd exclusiv activități de construcție/extindere/modernizare clădiri/spații și/sau achiziționare de clădiri / spații / teren.

Acțiunea se va concentra pe cele patru domenii de specializare inteligentă stabilite de Strategia Națională de CDI (bioeconomie, tehnologii informaționale și de comunicații, energie și mediu, eco-tehnologii) și pe sănătate, domeniu prioritar de interes național.

Teritoriul acoperit

Acțiunea acoperă întreg teritoriul național.

Rezultate așteptate

Tabel 6 Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 3.1.

ID	Indicator	U.M.	Categoria de regiune (unde este relevant)	Valoare de bază	Anul de bază	Țintă (2018)	Țintă (2022/2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
Indicatori de realizare									
2.	Laboratoare CD modernizate	Număr							
3.	Laboratoare CD nou create	Număr							
4.	Echipamente CD în valoare peste euro achiziționate	Număr							

5.	Suprafață modernizată / construită	Metru pătrat							
Indicatori de rezultat									
6.	Număr de locuri de muncă nou-create în CD	Număr FTE							
7.	Contribuția financiară privată a solicitantului la proiect (eligibil și neeligibil)	Lei/ euro							
8.	Proiecte Orizont 2020 / internaționale în care va fi implicată infrastructura	Număr							
9.	Gradul de utilizare al infrastructurii	%							

3.3.3.2 Acțiune 3.2.Dezvoltarea unor rețele de centre CD, coordonate la nivel național și racordate la rețele europene și internaționale de profil

Scopul propus

Această acțiune va contribui la creșterea gradului de implicare a cercetătorilor români în rețele de cercetare internaționale foarte specializate, de tip GRID, de importanță majoră pentru dezvoltarea viitoare a științei și tehnologiei, și pentru dezvoltarea unei infrastructuri specializate pentru a sprijini proiectele mari și complexe de cercetare.

Solicitanți eligibili

În categoria solicitanților eligibili se încadrează organizațiile de cercetare de drept public, astfel:

- instituții de învățământ superior de drept public, acreditate sau structuri ale acestora, inclusiv spitale clinice și universitare;
- instituții CD de drept public:
 - institute naționale de cercetare-dezvoltare;
 - institute, centre sau stațiuni de cercetare ale Academiei Române și de cercetare-dezvoltare ale academiilor de ramură;
 - institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare organizate ca instituții publice;
 - centre internaționale de cercetare-dezvoltare înființate în baza unor acorduri internaționale.
- Oficiul pentru Administrare și Operare al Infrastructurii de Comunicații de Date (RoEduNet).

Activități eligibile

Următoarele tipuri de activități pot fi finanțate în cadrul acestei acțiuni pentru constituirea/modernizarea unor rețele de centre CD:

- activitatea de achiziționare de echipamente IT, echipamente pentru comunicații și echipamente conexe;
- activitatea de achiziționare de aplicații informatice și licențe pentru software specific funcționării rețelei de centre CD;
- modernizarea clădirilor și spațiilor pentru asigurarea condițiilor necesare funcționării optime a echipamentelor (climatizare, instalații, etc);
- realizarea de aplicații informatice necesare pentru administrarea și funcționarea centrelor de CD (altele decât cele achiziționate pe proiect);
- activitatea de achiziționare de servicii de asistență tehnică de specialitate;
- activitățile de management de proiect, inclusiv activitățile de informare și publicitate privind proiectul.

Teritoriul acoperit

Acțiunea acoperă întreg teritoriul național.

Rezultate așteptate

Tabel 7 Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 3.3.

Componenta Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare(CDI) pentru Susținerea Afacerilor și Competitivitate

ID	Indicator	U.M.	Categoria de regiune (unde este relevant)	Valoare de bază	Anul de bază	Țintă (2018)	Țintă (2022/2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
Indicatori de realizare									
1.	Procesoare instalate	Număr							
2.	TerraByte (TB) soluție de stocare	Număr							
3.	Conexiuni realizate	Număr							
Indicatori de rezultat									
1.	Număr de locuri de muncă nou-create în CD	Număr FTE							
2.	Centre GRID create	Număr							
3.	Proiecte Orizont 2020 / internaționale în care va fi implicată infrastructura	Număr							
4.	Gradul de utilizare al infrastructurii	%							

3.3.4 PI 4. CREAREA DE SINERGII CU PROGRAMUL-CADRU ORIZONT 2020 AL UNIUNII EUROPENE

Obiectiv strategic urmărit

Această prioritate de investiție urmărește deblocarea potențialului de excelență în CDI prin crearea de sinergii cu acțiunile CDI ale UE prin programul - cadru Orizont 2020 și prin asigurarea de competențe avansate în sistemul național de CDI

3.3.4.1 Acțiune 4.1. Crearea de sinergii cu acțiunile de CDI ale programului-cadru ORIZONT 2020 al Uniunii Europene

Scopul propus

Această acțiune contribuie la dezvoltarea unei perspective strategice comune în vederea asigurării consolidării, coordonării și complementarității dintre Fondurile Structurale și de Investiții (FEDR) și programul-cadru Orizont 2020 al UE, cu scopul deblocării potențialului de excelență la nivel național în domeniul CDI și creșterii impactului fondurilor, prin:

- stabilirea de legături între centrele de excelență emergente cu omologii lor de prim plan din alte state membre ale UE pentru creșterea excelenței;
- înființarea unor „catedre ERA” în vederea atragerii cadrelor universitare de renume;
- sprijinirea accesului la rețele internaționale pentru cercetătorii și inovatorii care sunt mai puțin implicați în ERA;
- consolidarea capacităților actorilor CDI în vederea pregătirii pentru participarea la Orizont 2020;
- optimizarea structurilor existente și acolo unde este cazul stabilirea unor noi pentru facilitarea identificării de priorități pentru diferitele instrumente și structuri de coordonare la nivel național (dezvoltare instituțională);
- încurajarea activităților de comunicare și cooperare între punctele de contact Orizont 2020 la nivel național și autoritățile de gestionare a fondurilor structurale și de investiții;
- stimularea rețelelor științifice transfrontaliere.

Următoarele tipuri de proiecte vor fi finanțate prin această acțiune:

Proiectele pentru catedre ERA- „ERA Chairs” (ERA=Aria Europeană a Cercetării) au scopul de a atrage cadre universitare de renume în instituții care prezintă potențial de cercetare de excelență, pentru a sprijini aceste instituții să-și deblocheze potențialul, creând în felul acesta o bază pentru CDI în ERA. Orizont 2020 va finanța costurile de personal și administrative, în timp ce fondurile structurale vor finanța investiții în dezvoltarea infrastructurii CD.

Proiectele de teaming între instituții de cercetare puternice și instituții de cercetare cu potențial de excelență din regiunile cu performanțe scăzute în domeniul CDI vor conduce la îmbunătățirea centrelor de excelență din regiunile mai slab dezvoltate. Orizont 2020 va finanța faza pregătitoare a proiectului (inclusiv dezvoltarea unui plan de afaceri) în vederea dezvoltării

capacității de CD printr-un proces de teaming cu o instituție performantă dintr-un alt Stat Membru. Fondurile structurale vor interveni în faza a doua de teaming pentru finanțarea investițiilor în infrastructura CD.

Proiectele de twinning între instituții de cercetare urmăresc consolidarea anumitor domenii de cercetare în instituțiile emergente prin intermediul unor legături din care fac parte cel puțin două institute de cercetare de renume în aria științifică respectivă (vizite de studiu, schimb de personal, vizite pe termen scurt la institutele de cercetare, cursuri de formare virtuale, grupuri de lucru, conferințe, organizarea de activități de tipul școlilor de vară, activități de diseminare și informare).

Solicitanți eligibili

În categoria solicitanților eligibili se încadrează instituțiile care vor solicita finanțare prin programul-cadru Orizont 2020 pentru acțiuni de tipul:

- ERA Chairs,
- Teaming,
- Twinning.

Numai instituțiile care vor obține finanțare Orizont 2020 vor deveni beneficiari ai acțiunii 4.1.

Activități eligibile

Următoarele tipuri de activități sunt sprijinite în cadrul acestei acțiuni:

ERA Chairs și Teaming

- activități de modernizare/extindere/construcție de clădiri/ spații CD, inclusiv, acolo unde este cazul, activități de realizare a proiectului de execuție și obținere a autorizației de construire și dare în funcțiune a clădirilor;
- activități de achiziționare de active corporale (clădiri/spații, aparatură, instrumente, echipamente pentru cercetare) și active necorporale (aplicații informatice, licențe) pentru CD, precum și instalarea/punerea în funcțiune a echipamentelor;
- activități de achiziționare de teren;
- activități de închiriere de clădiri/spații pentru CD;

Twinning

Componenta Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare (CDI) pentru Susținerea Afacerilor și Competitivitate

- activități de cercetare fundamentală, cercetare aplicativă și dezvoltare experimentală (sub formă de lump sum).

Teritoriul acoperit

Acțiunea acoperă întreg teritoriul național.

Rezultate așteptate

Tabel 8 Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 4.1.

ID	Indicator	U.M.	Categoria de regiune (unde este relevant)	Valoare de bază	Anul de bază	Țintă (2018)	Țintă (2022/2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
Indicatori de realizare									
1.	Număr de specialiști din străinătate angajați	Număr							
2.	Parteneriate de tip twinning sprijinite	Număr							
3.									
Indicatori de rezultat									
1.	Număr de locuri de muncă nou-create în CD	Număr FTE							
2.	Catedre ERA finanțate	Număr							
3.	Instituții CD consolidate prin teaming	Număr							
4.	Contribuția	Lei/							

	financiară privată a solicitantului la proiect (eligibil și neeligibil)	euro							
5.	Publicații științifice rezultate din proiect	Număr							
6.	Cereri de brevete rezultate din proiect	Număr							

3.3.4.2 Acțiune 4.2. Atragerea de personal cu competențe avansate din străinătate pentru consolidarea capacității CD

Scopul propus

Această acțiune are ca obiectiv crearea de nuclee de competență științifică și/sau tehnologică de înalt nivel, la standarde europene, în cadrul unei instituții CD, al unei universități sau al unei întreprinderi gazdă, prin atragerea de specialiști din străinătate, de orice naționalitate, cu competență recunoscută. Este încurajat transferul de competențe între mediul academic și cel industrial. Proiectele vor fi conduse de către specialistul din străinătate, care va fi angajat ca cercetător științific pe o perioadă egală cu cel puțin durata proiectului, în instituția gazdă.

Solicitanți eligibili

Propunerea de proiect este depusă de către instituția gazdă. Pentru această acțiune pot solicita finanțare:

- organizații de cercetare de drept public și/sau privat, organizate în conformitate cu art.7 sau art.8 din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică cu modificările și completările ulterioare;
- întreprinderile mari, mijlocii sau mici, cu activitate CD menționată în statut.

Activități eligibile

Următoarele tipuri de activități vor fi finanțate în cadrul acestei acțiuni:

- activități de cercetare industrială;
- activități de dezvoltare experimentală;

Componenta Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare (CDI) pentru Susținerea Afacerilor și Competitivitate

- activități pentru obținerea și validarea drepturilor de proprietate industrială (exclusiv pentru organizații de cercetare și IMM-uri);
- activitățile de management de proiect, inclusiv activitățile de informare și publicitate privind proiectul (exclusiv pentru organizații de cercetare).

Acțiunea se va concentra pe cele patru *domenii de specializare inteligentă* stabilite de Strategia Națională de CDI 2014-2020 (bioeconomie, tehnologii informaționale și de comunicații, energie și mediu, eco-tehnologii) și pe sănătate, *domeniu de interes național*.

Teritoriul acoperit

Acțiunea acoperă întreg teritoriul național.

Rezultate așteptate

Tabel 9 Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 4.2

ID	Indicator	U.M.	Categoria de regiune (unde este relevant)	Valoare de bază	Anul de bază	Țintă (2018)	Țintă (2022/2023)	Sursa datelor	Frecvența raportării
Indicatori de realizare									
1.	Număr de specialiște din străinătate angajați								
Indicatori de rezultat									
7.	Număr de locuri de muncă nou-create în CD	Număr FTE							
8.	Proiecte Orizont 2020 / internaționale în care au fost implicate grupurile de								

	cercetare constituite								
9.	Contribuția financiară privată a solicitantului la proiect (eligibil și neeligibil)	Lei/euro							
10.	Publicații științifice rezultate din proiect	Număr							
11.	Cereri de brevete rezultate din proiect	Număr							

3.3.4.3 Acțiune 4.3. Sprijin pentru întărirea participării României la Orizont 2020 și alte programe internaționale de CDI

Scopul propus

Această acțiune suport are ca scop întărirea participării României la Orizont 2020 și la alte programe internaționale de CDI prin crearea unor *Centre Suport pentru Proiecte CD Internaționale* în acele instituții care pot demonstra o participare constantă cu propuneri de proiecte la programele-cadru ale UE (FP5, 6 și 7) sau alte programe internaționale pentru a crește rata de succes a acestora. Se vor consolida competențe pentru pregătirea și depunerea de propuneri de proiecte care să aibă șanse mai bune de succes, precum și pentru managementul administrativ și financiar al acestor proiecte.

Solicitanți eligibili

Pentru această acțiune suport pot solicita finanțare următoarele tipuri de instituții, care pot demonstra o participare constantă la programele-cadru ale UE (FP5, 6 și 7) sau alte programe internaționale :

- organizații de cercetare de drept public și/sau privat, organizate în conformitate cu art.7 sau art.8 din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică cu modificările și completările ulterioare;
- întreprinderile mari, mijlocii sau mici, cu activitate CD menționată în statut.

Activități eligibile

Componenta Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare (CDI) pentru Susținerea Afacerilor și Competitivitate

- activitățile de identificare, evaluare, selecție și angajare de personal cu competențe și experiență în pregătirea și implementarea de programe cu finanțare europeană / internațională în domeniul CDI, management de proiect, activități de cercetare;
- asistență pentru identificarea de parteneri, scrierea de propuneri de proiecte și implementarea de proiecte pe programele de CDI ale UE și internaționale;
- participarea la conferințe, grupuri de lucru relevante organizate la nivel național și internațional.

Srijinul se va acorda sub formă de lump sum.

Beneficiarii întreprinderi vor primi finanțare sub formă de ajutor de minimis.

Teritoriul acoperit

Acțiunea acoperă întreg teritoriul național.

Rezultate așteptate

Tabel 10 Rezultate așteptate în cadrul acțiunii 4.3

ID	Indicator	U.M.	Categoria de regiune (unde este relevant)	Valoare de bază	Anul de bază	Țintă (2018)	Țintă (2022)	Sursa datelor	Frecvența raportării
Indicatori de realizare									
2.	Instituții sprijinite pentru întărirea participării la Orizont 2020 și la alte programe internaționale	Număr							
Indicatori de rezultat									
12.	Propuneri de proiecte depuse de instituțiile sprijinite la	Număr							

Componenta Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și
Inovare(CDI) pentru Susținerea Afacerilor și Competitivitate

	Orizont 2020 și la alte programe internaționa le după acordarea finanțării								
13.	Proiecte Orizont 2020 / internaționa le în care au fost implicate instituțiile sprijinite după acordarea finanțării.	Număr							

3.4 INDICATORI

Tabel 11 Tabel centralizator

Axa prioritară	Obiectivul tematic	Prioritățile de investiții	Obiectivele specifice corespunzătoare priorităților de investiții	Indicatorii de rezultat ai programului, corespunzători obiectivelor specifice	Fond (FEDR)	Sprrijinul acordat de UE (euro)	% sprijin acordat de UE în Programul Operațional
Componenta Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare (CDI) pentru Susținerea Afacerilor și Competitivitate	Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării	Proiecte de CDI derulate de întreprinderi individual sau în parteneriat cu institutele de CD și universități, în scopul dezvoltării de produse și procese în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere	Încurajarea investițiilor private în CDI și a parteneriatelor de cercetare între întreprinderi și organizațiile de cercetare (institutele de cercetare-dezvoltare, universități) în scopul creșterii transferului de cunoștințe, tehnologie și de personal cu competențe avansate de CDI și dezvoltării de produse și servicii bazate pe CDI în sectoarele economice cu potențial de creștere.	Numărul de cercetători angajați în întreprinderile sprijinite, care contribuie la dezvoltarea și aducerea pe piață sau în firmă de noi produse și procese Întreprinderi care colaborează cu institutele de CD, cu universitățile Număr de întreprinderi inovative Cereri de brevete rezultate Produse și/sau procese noi sau substanțial îmbunătățite care au fost dezvoltate Contribuția financiară privată a solicitantului la proiect (eligibil și neeligibil) IMM-uri sprijinite	25% din total fonduri alocate		
		Stimularea IMM-urilor inovative	Facilitarea accesului la instrumente financiare cu scopul de a sprijini	IMM-uri sprijinite pentru a introduce pe piață noi produse și procese	15% din total fonduri		

Componenta Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare(CDI) pentru Susținerea Afacerilor și Competitivitate

			<p>investițiile private în cercetare și inovare și de a stimula start-up-urile și spin-off-urile inovative.</p>	<p>Întreprinderi start-up sprijinite pentru a introduce pe piață noi produse și procese</p> <p>Întreprinderi spin-off sprijinite pentru a introduce pe piață noi produse și procese</p> <p>Număr de întreprinderi inovative</p> <p>Nivelul investițiilor private în CDI</p>	alocate		
		Dezvoltarea infrastructurii și capacității de CD	<p>Dezvoltarea infrastructurii de CD publice și private, atât ca parte componentă a clusterelor existente/emergente, a centrelor de excelență și a altor categorii de structuri de CD create la nivel național, regional, european, cât și în ariile tematice prioritare, în acord cu potențialul existent și/sau avantajul competitiv.</p>	<p>Număr de locuri de muncă nou-create în CD</p> <p>Proiecte Orizont 2020 / internaționale în care va fi implicată infrastructura</p> <p>Gradul de utilizare al infrastructurii</p> <p>Centre GRID create</p> <p>Contribuția financiară privată a solicitantului la proiect (eligibilă și neeligibilă)</p>	45% din total fonduri alocate		
		Crearea de sinergii cu Programul-Cadru Orizont 2020 al Uniunii Europene	<p>Deblocarea potențialului de excelență în CDI prin crearea de sinergii cu acțiunile CDI ale UE prin programul - cadru Orizont 2020 și prin asigurarea de competențe avansate în sistemul național de CDI</p>	<p>Număr de locuri de muncă nou-create în CD</p> <p>Catedre ERA finanțate</p> <p>Instituții CD consolidate prin teaming</p> <p>Contribuția financiară privată a solicitantului la proiect (eligibil</p>	15% din total fonduri alocate		

				<p>și neeligibil)</p> <p>Publicații științifice rezultate din proiect</p> <p>Cereri de brevete rezultate din proiect</p> <p>Proiecte Orizont 2020 / internaționale în care au fost implicate grupurile de cercetare constituite</p> <p>Propuneri de proiecte depuse de instituțiile sprijinite la Orizont 2020 și la alte programe internaționale după acordarea finanțării</p> <p>Proiecte Orizont 2020 / internaționale în care au fost implicate instituțiile sprijinite după acordarea finanțării.</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--

3.5 ALOCAREA FINANCIARĂ INDICATIVĂ

Tabel 12 Alocarea financiară indicativă anuală

An	%	Total	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională			
				Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total
2014	5%						
2015	10%						
2016	15%						
2017	25%						
2018	25%						
2019	15%						
2020	5%						
TOTAL							

Tabel 13 Alocarea financiară indicativă la nivel de prioritate de investiție

An	%	Total	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională			
				Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total
PI 1	25%						
PI 2	15%						
PI 3	45%						
PI 4	15%						
TOTAL							

3.6 TEME/POLITICI ORIZONTALE (ARTICOL 87(7) CPR)

Pe perioada derulării exercițiului de programare au fost depuse toate eforturile și demersurile necesare asigurării conformității cu temele orizontale (dezvoltarea durabilă, egalitatea între bărbați și femei și nediscriminarea) în intervențiile din cadrul componentei CDI.

1. Dezvoltarea durabilă

Prioritățile de investiții și acțiunile propuse în cadrul componentei *Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare pentru susținerea afacerilor și competitivitate* vor contribui în mod direct la îmbunătățirea competitivității întreprinderilor și la realizarea creșterii și dezvoltării economice într-un mod durabil (*dezvoltare durabilă*), conform cerințelor art. 3 din Tratatul UE.

Toate cele patru domenii prioritare de specializare inteligentă selectate pentru a fi sprijinite prin FESI își aduc aportul la dezvoltarea durabilă: bioeconomia, tehnologiile informaționale și de comunicații, energia și mediul și eco-tehnologiile.

De-a lungul întregului ciclu de viață a programului, respectiv a componentei CDI, se vor întreprinde o serie de acțiuni pentru a evita/reduce efectele dăunătoare asupra mediului și pentru a asigura avantajele nete/beneficiile pe plan social, economic, de mediu astfel:

- direcționarea investițiilor în CDI spre opțiunile care presupun dezvoltarea/utilizarea tehnologiilor și a materialelor moderne nepoluante, realizarea de economii de resurse, promovarea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie, reducerea poluării și a emisiilor de CO₂;
- evitarea investițiilor în CDI care pot avea un impact negativ semnificativ asupra mediului și încurajarea acțiunilor de atenuare a altor impacturi eventuale;
- promovarea dezvoltării de produse și servicii noi pe piață / noi în cadrul firmei, rezultate din activitățile de CDI, care sunt prietenoase cu mediul înconjurător;
- promovarea utilizării tehnologiei informației și a comunicațiilor;
- creșterea utilizării achizițiilor publice ecologice;
- investițiile în CDI, realizate cu sprijinul FESI, vor ține cont de potențialul de atenuare a schimbărilor climatice și vor fi rezistente la impactul schimbărilor climatice și al dezastrelor naturale (ex. fenomene meteorologice extreme, valuri de căldură, inundații);
- investițiile în CDI vor fi coerente cu ierarhizarea soluțiilor de gestionare apei;
- depunerea de eforturi și responsabilitatea actorilor cu privire la gestionarea deșeurilor;

Integrarea dezvoltării durabile în prioritățile de investiții din cadrul componentei CDI se va realiza prin utilizarea de către Autoritatea de Management și de către Organismul intermediar a unui sistem de coordonare a generării, evaluării și selectării proiectelor sprijinite prin FESI, care va fi propus în *Ghidul general și specific*. Acest ghid prevede obligațiile și criteriile de evaluare a proiectelor, propune o definiție explicită a dezvoltării durabile, și menționează categoriile de proiecte cu un impact tangibil

la nivelul fiecărui Program Operațional. De asemenea, ghidul cuprinde criteriile clare și instrucțiuni pentru solicitanți în elaborarea proiectelor, în vederea introducerii considerentelor de dezvoltare durabilă încă din faza de proiectare, oferind fundamentul pentru respectarea principiului în etapele ulterioare de implementare.

Principiul *poluatorul plătește* este parte integrantă a legislației naționale în domeniul mediului începând cu anul 2005, conform căruia operatorii economici care derulează activități dăunătoare mediului sunt obligați să achite costurile legate de prevenție și reabilitare. Evaluarea impactului asupra mediului (EIM) conform legislației naționale și europene (HG918/2002 cu modificările și completările ulterioare) rămâne o condiție prealabilă pentru fiecare proiect de investiții propus. De asemenea, promovarea introducerii unor sisteme de management al calității, cu respectarea standardelor tehnologice și a legislației naționale în domeniul mediului va reprezenta o condiționalitate pentru accesarea finanțării din FESI/FEDR, contribuind în acest fel la reducerea poluării.

Capitalizând experiența acumulată în perioada de programare 2007 – 2013, contribuția proiectelor la dezvoltarea durabilă va fi atent monitorizată, prin intermediul rapoartelor de progres și a vizitelor de monitorizare, și prin implicarea de personal de specialitate. Promovarea dezvoltării durabile va fi reflectată și în rapoartele anuale de implementare a programului operațional, și va fi o componentă tematică importantă în evaluările de program care se vor realiza conform Planului de evaluare.

2. Egalitatea de șanse și nondiscriminarea

România se confruntă cu provocări considerabile în convergența cu valorile fundamentale europene, rămânând în continuare o societate inegală, cu diferențe mari sub aspectul veniturilor, educației, sănătății și oportunităților. Persoanele cu handicap și persoanele vârstnice sunt recunoscute ca defavorizate, iar acțiunile întreprinse sunt insuficiente cu nevoile lor reale.

FESI vor juca un rol important în creșterea gradului de conștientizare, în schimbarea culturală, în educație, prin introducerea cerinței de a asigura o *abordare integratoare egalității de șanse și a nondiscriminării*.

De-a lungul întregului ciclu de viață a programului, respectiv a componentei CDI, acțiunile promovate vor fi deschise tuturor persoanelor, indiferent de sex, rasă, origini etnice, religie sau convingeri, handicap sau orientare sexuală. Vor fi furnizate informații la un nivel adecvat tuturor actorilor implicați, în scopul încurajării participării active, nondiscriminatorii.

Autoritatea de Management a PO, respectiv Organismul intermediar vor realiza o abordare integratoare a principiului egalității de șanse și non-discriminării în toate etapele ciclului de viață a programului.

Încă din faza de programare, au fost definiți indicatori de realizare imediată, indicatori de rezultat și de impact adecvați care reflectă nondiscriminarea, au fost propuse priorități de investiții și acțiuni dedicate sistemului CDI care iau în considerare cadrul european și național existent al egalității de șanse și nondiscriminării.

Ghidurile solicitanților vor furniza informații cu privire la aspecte legate de egalitatea de șanse, în scopul transpunerii obiectivelor componente/axei prioritare în implementarea proiectelor finanțate.

În vederea îmbunătățirii modului de abordare a diverselor aspecte ale egalității de șanse în elaborarea cererilor de finanțare și în implemenarea proiectelor, va fi furnizată asistență tehnică prin intermediul help-desk-ului și se vor elabora și distribui orientări pentru (potențialii) beneficiari, se vor dezvolta manuale pentru beneficiarii de proiecte, care vor furniza și îndrumări cu privire la modul de promovare a principiului egalității de șanse și nondiscriminării la nivel de proiect. De asemenea, respectarea principiului egalității de șanse va reprezenta un criteriu de eligibilitate pentru componenta CDI, furnizând dovada respectării legislației naționale în vigoare, iar prin grilele de evaluare beneficiarii vor putea fi stimulați să integreze principiul pe parcursul derulării proiectelor acceptate la finanțare. Se vor elabora orientări metodologice pentru evaluatorii de proiecte cu privire la evaluarea principiilor orizontale, capitalizând experiența dobândită în actuala perioadă de programare.

Cerințele privind implementarea principiului egalității de șanse vor fi încorporate în Rapoartele anuale de implementare, în rapoartele ad-hoc. Comitetul de Monitorizare va avea în structura sa reprezentanți ai organismelor care răspund de promovarea egalității de șanse și a non-discriminării.

Evaluările orizontale, evaluările ad-hoc care să prezinte modul în care a fost implementat principiul egalității de șanse vor fi integrate în planurile multianuale de evaluare.

3. Egalitatea între bărbați și femei

În calitate de stat membru, România promovează valorile fundamentale europene, precum respectul pentru demnitate umană și egalitatea între femei și bărbați. Cu toate acestea, România se confruntă în continuare cu provocări considerabile legate de segregarea de gen extinsă în structurile de putere și pe piața forței de muncă (atât în zonele urbane cât și în cele rurale).

În vederea promovării principiului egalității între bărbați și femei, Autoritatea de Management, respectiv Organismul Intermediar vor adopta măsuri adecvate pentru a preveni orice discriminare și pentru a asigura accesibilitatea acțiunilor pe perioada de pregătire a cererilor de finanțare, de implementare a proiectelor acceptate spre finanțare, în monitorizarea și evaluarea priorităților de investiții.

Ghidurile solicitanților vor furniza informații cu privire la aspecte legate de egalitatea între bărbați și femei. În vederea îmbunătățirii modului de abordare a egalității între bărbați și femei în elaborarea cererilor de finanțare și în implemenarea proiectelor, va fi furnizată asistență tehnică prin intermediul

help-desk-ului și se vor dezvolta manuale pentru beneficiarii de proiecte, care vor furniza și îndrumări cu privire la modul de promovare a principiului.

Proiectele propuse spre finanțare vor prevedea măsuri de implicare a femeilor în activitățile de CDI.

Componenta Comitetului de monitorizare va fi echilibrată din punctul de vedere al genului și va include persoane cu responsabilități pe problematica egalității între femei și bărbați.

Capitalizând experiența acumulată în perioada de programare 2007 – 2013, contribuția proiectelor la promovarea egalității între bărbați și femei va fi atent monitorizată, prin intermediul rapoartelor de progres și a vizitelor de monitorizare, și prin implicarea de personal de specialitate. Promovarea principiului va fi reflectată și în rapoartele anuale de implementare a programului operațional, și va fi o componentă tematică importantă în evaluările de program care se vor realiza conform Planului de evaluare.